

Zagreb, 04. lipnja, 2007.

Jedinstveni informacijski sustav za upravljanje sudskim spisima eSPIS

UVOD

Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske pokrenulo je kroz niz projekata opsežan program **informatizacije** u cilju efikasnijeg rada pravosudnog sustava. Jedan od najvažnijih i najvećih projekata je razvoj i uvođenje Jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje sudskim predmetima (eSPIS) u hrvatske sudove, koji već i nominalno predstavlja jedan od najsloženijih informatičkih projekata u zemlji.

Izazov je još i veći kad se uzme u obzir i nekoliko dodatnih okolnosti specifičnih za pravosudni sustav: relativna malobrojnost informatičkih aplikacija posebno razvijenih za potrebe sudbenog sustava, specifikumi povezani s „unutarnjom“ logikom sudskih postupaka koji se bitno razlikuju od logike većine drugih poslovnih procesa (npr. faktori kao što su vrijeme, trošak/prihod i sl.), nedostatak informatičkih znanja i iskustava unutar pravosudnog sustava, a sve u kombinaciji s velikim brojem vrlo složenih i osjetljivih radnji koje se unutar sustava obavljaju. Ovome treba pridodati i relativnu konzervativnost načina na koji su uređeni unutarnji poslovni procesi unutar sudova i sudbenog sustava u cjelini.

TEMELJNI CILJEVI

Temeljni ciljevi uvođenja eSPISa u hrvatske sudove su sljedeći:

- Sudovi će **poboljšati svoju sposobnost praćenja** predmeta od podneska kojim se pokreće postupak do zatvaranja predmeta. Svi podaci o predmetu, njegovom trajanju i trenutnom statusu bit će lako i brzo dostupni. Na upit, stranke i građani saznat će kakav je status njihovog predmeta.
- Sudovi će **poboljšati svoju sposobnost upravljanja radnjama u predmetu**. Suci i sudski službenici moći će planirati sudske radnje, održavati ročišta i donositi odluke u predmetima temeljem svih podataka o dosadašnjem tijeku postupka dostupnih na jednom mjestu. Ovo će znatno olakšati vođenje i praćenje postupka u skladu s zakonskim odredbama i rokovima.
- Sud će **poboljšati svoju sposobnost održavanja kontrole nad kretanjem spisa**. Sud će moći brzo pronaći i pravilno usmjeriti dokumente i spise, kako bude potrebno za brže odlučivanje u predmetu.
- Sud će poboljšati radne informacije potrebne za upravljanje poslovnim procesima u sudu. eSPIS će **pružiti upravljačke informacije** za analizu radnog opterećenja, sprečavanje kolizija prilikom zakazivanja radnji, upravljanje tijekom rada i ocjenu ukupnih rezultata rada suda.
- eSPIS će **pružiti točne informacije** potrebne sucima i sudskom osoblju **u realnom vremenu**. Stranke i drugi pojedinci i organizacije moći će od suda brzo dobiti informacije koje trebaju radi ispunjavanja svojih obveza u predmetu i prema sudu.
- eSPIS će **poboljšati učinkovitost** smanjujući unošenje u upisnike i njihovo ažuriranje, a koji poslovi su radno intenzivni. Naime, eSPIS će automatizirati upisnike i time omogućiti znatne uštede vremena i rada.
- **Poboljšati uvid u rad odvjetnika, javnih bilježnika i sudskih vještaka.**

Informacije koje će se moći dobiti iz eSPIS sustava predstavljati će **činjeničnu podlogu za donošenje odluka o potrebnim promjenama u pravosudnom sustavu** (zakonodavnih, financijskih, organizacijskih, kadrovskih i sl.).

Naravno, konačni cilj ovog projekta je stvaranje uvjeta za bržu i kvalitetniju zaštitu, odnosno ostvarenje prava hrvatskih građana.

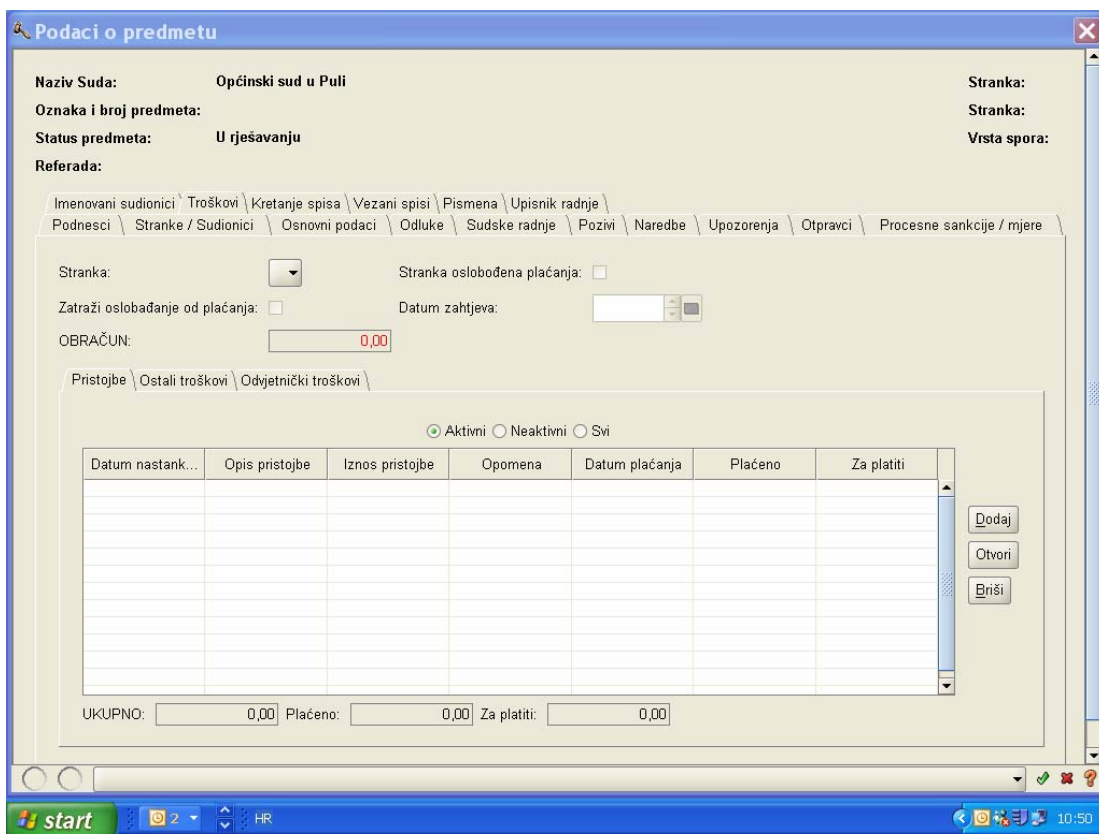
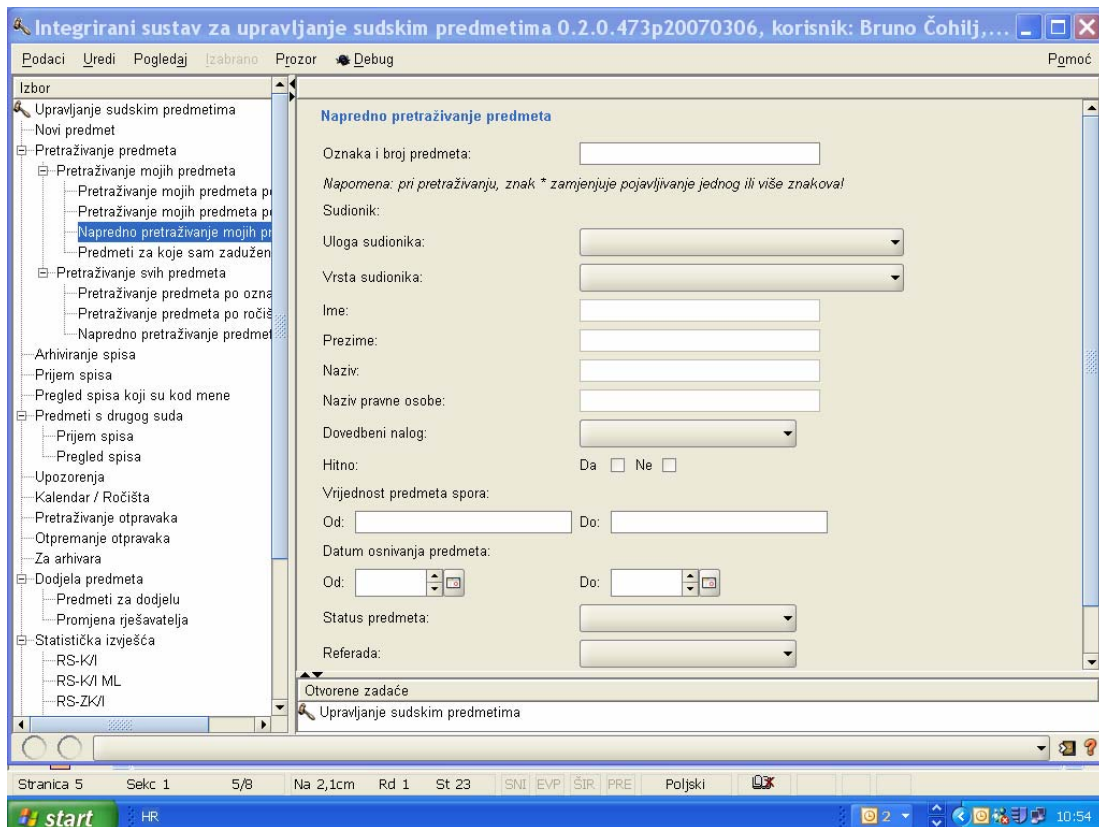
POVIJEST/TIJEK PROJEKTA

Sveobuhvatni program uspostave jedinstvenog informacijsko komunikacijskog pravosudnog sustava praćen je, osim sredstvima iz državnog proračuna Republike Hrvatske i sredstvima Europske komisije i Svjetske banke, te drugih donatora. Čitav niz aktivnosti prethodio je radu na razvoju samog programskog rješenja eSPISa:

- 3. srpnja 2001. godine sklopljen je ugovor između Vlade RH i Međunarodne banka za obnovu i razvoj (**Svjetske banke**) o kreditiranju projekta izgradnje Jedinstvenog informacijskog sustava za upravljanje sudskim predmetima (zajam br. 4613 HR) u iznosu od 5.000.000 USD.
- Od 2002. do početka 2004. radna grupa sastavljena od istaknutih hrvatskih sudaca u sklopu programa informatizacije pravosuđa koje je vodio USAID (putem NCSC i Booz Allen Hamilton) izradila je **funkcionalne specifikacije** za eSPIS sustav. Funkcionalne specifikacije detaljno definiraju poslovne procese unutar hrvatskog pravosuđa, odnosno što točno sustav (programsko rješenje) treba raditi; završna verzija funkcionalnih specifikacija priložena je uz natječajnu dokumentaciju kojom su se kvalificirane tvrtke pozvale na dostavu ponuda za izgradnju programskog rješenja eSPISa.
- Paralelno s izradom funkcionalnih specifikacija provodio se **odabir najpovoljnijeg ponuđača** prema postupcima nabave Svjetske banke:
  - Objava poziva za iskaz interesa
  - Sastavljanje kratke liste ponuđača koji su zadovoljili osnovne uvjete
  - Izrada natječajne dokumentacije i objava natječaja
  - Ocjenjivanje tehničkih ponuda
  - Ocjenjivanje financijskih ponuda
  - Odabir, pregovaranje i ugovaranje
- Ponude su ocijenjene prema sukladnosti ponuđenog rješenja sa zadanim funkcionalnim specifikacijama, pri čemu je ponuda tvrtke IBM (temeljena na programskom rješenju koje se dokazalo u praksi austrijskog sudbenog sustava) ocijenjena najkvalitetnijom. Nakon dugotrajnih pregovora Ministarstvo pravosuđa je s tvrkom **IBM Hrvatska d.o.o.**, slopilo **ugovor 1. srpnja 2005.** godine. Konačna cijena razvoja eSPISA iznosi **27.309.615,49 Kn**. Ugovorne obveze IBM-a bile su razvoj eSPIS aplikacije i uvođenje u 4 pilot suda – Općinski sud u Zagrebu, Općinski sud u Puli, Trgovački sud u Splitu i Trgovački sud u Zagrebu. IBM je po ugovoru dužan održavati aplikaciju do kraja 2007. godine.
- U rujnu 2006. godine Vlada RH je donijela Zaključak o smještaju i održavanju eSPISa na centralnoj lokaciji u FINA-i, te je donešena odluka o spajanju svih sudova putem RKM TDU (računalno komunikacijska mreža tijela državne uprave) na centralnu lokaciju. Ministarstvo pravosuđa samo snosi troškove smještaja i održavanja eSPISa u FINA-i, a eHrvatska snosi troškove spajanja pravosudnih institucija na RKM TDU (računalno-komunikacijsku mrežu tijela državne uprave).
- **Konačni prihvata sustava izvršen je u veljači 2007.** godine na **Općinskom sudu u Puli** na kojem je prvom od 4 pilota bio uveden sustav na testiranje. U **ožujku 2007.** godine eSPIS sustav uveden je u **Trgovački sud u Splitu**, a u **tijeku** je edukacija

korisnika, kao preduvjet za uvođenje sustava na **Trgovački sud u Zagrebu i Općinski sud u Zagrebu**.

- Ministarstvo pravosuđa je 1. travnja 2007. godine sklopilo Ugovora o smještaju i održavanju eSPISa s FINA-om.
- eSPIS je **uspješno pušten u rad** sa stvarnim predmetima **15. svibnja 2007.** godine na Općinskom sudu u Puli i Trgovačkom sudu u Splitu. Svi suci i djelatnici oba suda uložili su, i dalje ulažu, znatan napor kako bi u paralelnom radu, uz redovno poslovanje suda, maksimalno koristili i ispitivali mogućnosti novog sustava.

BUDUĆNOST eSPISA

U planu je tijekom 2007. godine također uvođenje eSPIS-a na **Vrhovni sud RH, Visoki trgovački sud RH, Županijski sud u Zagrebu i Županijski sud u Puli** s početkom u rujnu 2007. godine

Također je u planu **uvođenje na 70 sudova** (općinski i županijski tijekom 2007. i 2008. godine), a u slopu projekta **PHARE 2006** financiranog od strane Europske komisije. Pored toga, Veleposlanstvo SAD-a i UNDP pokazali su interes za financiranje proširenja sustava na **državna odvjetništva**.

Sustav će se **sustavno nadograđivati** kako bi se iskoristile sve njegove mogućnosti (standardizirani obrasci, statistička izvješća, središnji ispis i otprema, e-dostava,) i pratile promjene u pravosudnom sustavu.

Naravno, konačni cilj je **uvođenje eSPISa u čitav pravosudni sustav, povezivanje** sa svim programima pravosuđa (poput sustava za vođenje zemljišnih knjiga, sudske prakse, brojnih evidencija) i povezanim programima ostalih tijela državne uprave, a sve nakasnije u roku od 5 godina.

POGODNOSTI GRAĐANIMA

Uvođenje eSPIS sustava na veći broj sudova i njegov daljnji razvoj u sljedećih će 3 do 5 godina rezultirati čitavim nizom pogodnosti kako za institucionalne korisnike sustava, tako i za građane:

Ubrzanje rješavanja predmeta:

- Unaprjeđenje sposobnosti sudova u praćenju predmeta od podneska kojim se pokreće postupak do zatvaranja predmeta.
- Unaprjeđenje sposobnosti sudova u upravljanju radnjama u predmetu.
- Jačanje sposobnosti suda da podešavanjem unutarnje organizacije omogući optimalan tijek predmeta.
- Smanjivanje potrebe za opetovanim unošenjem podataka u upisnike i njihovo ažuriranje - podaci jednom uneseni u eSPIS tvorit će jedinstvenu bazu podataka.
- Korištenje unificiranih predložaka sudskih dokumenata.
- Ubrzani rad sudskog osoblja.
- Kvalitetnije sudovanje i time smanjen broj žalbi
- Sudska praksa dostupna elektroničkim putem.
- Moguće trenutno statističko izvještavanje po svim kriterijima.
- Mogućnost ispisa i otpreme sudskih dokumenata s jednog mjesta.
- Elektronička prijava predmeta na sud i komunikacija sa sudom.

Transparentnost:

- Automatska dodjela predmeta sucima u rad.
- Praćenje svih sudskih radnji.
- Redovito izvješćivanje s točnim i trenutnim podacima.
- Praćenje trajanja predmeta.
- Praćenje rada sudaca.
- Visoka dostupnost informacija unutar sustava.

Antikorupcijski učinci:

- Automatska dodjela predmeta sucima u rad.

Učinkovit rad sudskog osoblja:

- Preraspodjela radnih mjesta u skladu sa stvarnim potrebama.
- Izlazak iz rutine.
- Više vremena za rad s građanima.
- Više vremena za obrazovanje i usavršavanje.

Bolja usluga:

- Brže rješavanje predmeta.
- Dostupnije informacije o statusu predmeta.
- Lakše praćenje rada odvjetnika.
- Unificiran izgled i sadržaj sudskih dokumenata.

- Razumljiviji sadržaj presude - smanjivanje broja žalbi.
- Ispis i otprema dokumenata s jednog mjesta.

Uštede:

- Elektronička prijava predmeta na sud i komunikacija sa sudom.
- Smanjena potreba za novim zapošljavanjem zbog bolje raspodjele rada na sudovima.
- Smanjen broj žalbi na odluke suda.
- Ispis i otprema dokumenata s jednog mjesta.

Pomoć pri donošenju odluka nadležnim tijelima:

- Statističko praćenje i analiza djelovanja sudbenog sustava po svim kriterijima.
- Potpora reformi.
- Potpora racionalizaciji mreže sudova.
- Informacije koje će se moći dobiti iz sustava u konačnici će predstavljati na činjenicama zasnovanu osnovu svih budućih intervencija u pravosudnom sustavu (zakonodavnih financijskih, organizacijskih, kadrovskih, i sl.), te pomoći predsjednicima sudova u upravljanju sudom, a vodstvu pravosudnog sustava u upravljanju sustavom.

Dodatne informacije:

Projektna jedinica za provedbu eSPIS projekta
Ministarstvo pravosuđa RH
Savska 41/16, Zagreb

Tatjana Pređa Trupec
Voditeljica eSPIS projekta
Tel. 098268-355
Email: ttrupec@pravosudje.hr

Nenad Vukadinović
Zamjenik voditeljice projekta
Tel. 0992113927
Email: nvukadnovic@pravosudje.hr